

*el gust per
la lectura*

Curs 2014-2015
3r i 4t d'ESO

OSCAR WILDE

El fantasma

de Canterville

**EL FANTASMA
DE CANTERVILLE
I ALTRES CONTES**

Oscar Wilde

Guia de lectura
Dossier de l'alumne

El gust per la lectura
Curs 2014-2015 - 3r i 4t d'ESO
Oscar Wilde

El fantasma de Canterville i altres contes

Oscar Wilde

Guia de lectura
Noemi Bagés Fortacín
Núria Ivern Moretó

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Novembre 2014

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se n'esmenti l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual que la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	5
EL FANTASMA DE CANTERVILLE	6
I. Abans de llegir	6
Fans dels fantasmes	8
II. Tot llegint	9
Capítol 1: Qui és qui?	9
Capítol 2: Primeres sorpreses	10
Capítol 3: Una tasca...impossible?	11
Capítol 4: Deprimit	12
Capítol 5: Un crit d'auxili	13
Capítol 6: On és la Virgínia?	15
Capítol 7. Un final i un secret	16
III. Després de llegir	17
Aspectes literaris	17
L'autor Wilde, un home controvertit	17
Quin tipus de narració és?	19
Quins personatges!	21
Un fantasma únic!	23
L'estructura	24
Els temes	26
Els recursos	27
Al voltant de la narració	29
L'època victoriana	29
Escriptors contemporanis	32
Realitat dins la ficció	32
Els Estats Units, en el punt de mira	34
D'aspecte fantasmal	36
Fantasmes literaris	37
Fem-ne una de fantasmes!	39
Temps de diversió	40
De pel·lícula!	41
IV. Activitats per compartir la lectura	42
Parlem de llibres a la xarxa	42
Parlem-ne!	43

I A MÉS A MÉS, ALTRES CONTES	45
Una visió global	45
Conte a conte	46
1. «El gegant egoista»	46
2. «El príncep feliç»	47
3. «L'amic lleial»	49
4. «El coet famós»	50
5. «El rossinyol i la rosa»	51
6. «El jove rei»	52
 BIBLIOGRAFIA	 53
 WEBGRAFIA	 54

Presentació

Oscar Wilde va ser un artista d'una personalitat polèmica i controvertida, que va viure l'èxit i l'escalf de la societat i, també, el fracàs professional (al final de la seva trajectòria va patir l'ostracisme) i la misèria personal (va ser condemnat a treballs forçosos i repudiat per la seva dona). No seria fins després de la seva mort que el seu millor amic faria revifar l'interès intel·lectual i literari que l'autor es mereix.

L'edició triada per a l'elaboració d'aquesta guia de lectura d'*El fantasma de Canterville* recull set narracions¹. La primera, que encapçala el títol del llibre (*El fantasma de Canterville i altres contes*), és la més extensa, i es pot considerar una novel·la breu. És, probablement, l'obra més popular de l'autor. A continuació podeu trobar-hi sis contes breus, d'aparent to infantil (alguns tenen la forma de fables), però que amaguen consideracions morals i de reflexió social pròpies dels adults. Aquesta combinació fa els contes ideals per a una lectura guiada i comentada per a l'alumnat de primer cicle d'Educació Secundària Obligatòria.

Aquells alumnes que utilitzin altres edicions dels contes hauran de tenir en compte que les referències de paginació i les citacions que donem a la guia no coincidirán.

Aquesta guia de lectura està estructurada de la manera següent:

- **Abans de llegir.** L'apartat té l'objectiu de familiaritzar el lector amb el llibre que té a les mans. Es tracta d'analitzar la informació que ens proporcionen la portada, la contraportada, la il·lustració; en definitiva, les parts externes del llibre. També es pretén buscar connexions amb possibles coneixements previs de l'alumnat sobre l'autor, l'obra o la temàtica.
- **Tot llegint.** Conté activitats per facilitar la interpretació del text, estructurades per capítols, que s'han titulat (a la novel·la només estan numerats) per tal de guiar la lectura i l'argument.
- **Després de llegir.** Les activitats que hi apareixen pretenen fer reflexionar sobre la forma i el contingut de l'obra escollida, i fomentar la creativitat de l'alumnat. També es fan connexions amb àrees no lingüístiques i es donen pautes per al debat i la posada en comú d'impressions.

Esperem que aquesta guia serveixi d'ajuda per aprofundir en l'obra d'Oscar Wilde i per facilitar que els alumnes elaborin i comparteixin la seva interpretació sobre els textos llegits.

---

¹ Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994. (Col·lecció Aula Literària) (reimpresió de 2010)

EL FANTASMA DE CANTERVILLE

I. ABANS DE LLEGIR

1. M'agradarà llegir *El Crim de Lord Arthur Savile i altres contes*?

- Trieu una resposta per a cada pregunta o situació.

A	Avui t'han dit a classe tots els llibres que has de llegir aquest curs.
	a) Quina casualitat! Ja els he llegit tots. Com sempre!
	b) Si els han triat, deu ser perquè tenen interès... A veure com va.
	c) Uf! Han de ser tants? Segur que són llarguíssims, a més!

B	Fent zàpping has trobat una pel·lícula de terror.
	a) Que bé! M'encanten!
	b) Ai, el cor em fa un bot! Canvio el canal!
	c) Altra vegada aquesta? Quina pena... Les pel·lícules de por només fan petar de riure...

C	Ets a casa, sense ningú més. És de nit i hi ha tempesta. Tot va bé fins que es talla el corrent elèctric i quedes a les fosques.
	a) A les palpentos, vaig fins on tinc guardades les llanternes i agafo un llibre per entretenir-me.
	b) Em tapo el cap amb un jersei, desitjant que torni la llum: els llamps em fan veure al menjador persones que realment no hi són...
	c) No deixo que em vencin els nervis. Compto fins a tres i vaig a buscar una espelma.

D	Si has de fer un viatge, mai et descuides de ficar a la maleta...
	a) Dos llibres (i si se m'acaba el primer abans del que tenia previst?)
	b) La guia de la ciutat i l'MP3.
	c) La <i>play</i> i el mòbil amb les millors aplicacions d'entreteniment.

E	Ets a la biblioteca i una senyora et pregunta si saps on és la secció de novel·la gòtica.
	a) Ja l'hi acompanyo, senyora. Ja sap què vol llegir? Jo puc recomanar-li'n algun...
	b) Ai, no, em sap greu... Normalment vinc a buscar informació per als treballs, només...
	c) Doncs no, ho sento... No vinc mai... Però vostè em sap dir a mi on és el vàter?

■ Ara, comptabilitzeu les vostres respostes i llegiu el resultat corresponent:

Majoria de respostes A:

Sents passió per la lectura! Has llegit llibres de molts tipus diferents, sobre molts temes i de molts estils. Si encara no coneixes *El fantasma de Canterville i altres contes*, quedaràs atrapat/da des del principi. Cada pàgina és una sorpresa!

Majoria de respostes B:

Sempre estàs a l'expectativa i aculls amb entusiasme les bones idees. Tot i que els llibres gruixuts et fan venir una mica de vertigen, saps reconèixer la qualitat i la valors. Ets més aviat pràctic/a, però has de reconèixer que els fantasmes et fan una punteta de por. Tranquil·litza't! Aquest és de molt bona pasta!

Majoria de respostes C:

Les lletres se't barregen i les línies no s'acaben mai... Per què llegir, si avui hi ha tanta cultura en uns altres formats? Ep! No pateixis! Aquest recull de contes no se't farà pesat: abans que te n'adonis, se t'aniran acabant.

Fans dels fantasmes

2. Quines històries de fantasmes coneixeu? Digueu si són contes populars, novel·les, narracions breus, sèries, films...

3. Amb el llibre a les mans.

■ Heu sentit mai a parlar d'Oscar Wilde? En cas afirmatiu, què en sabeu?

■ Mireu la il·lustració de la portada.

- Què us suggereixen els personatges
- En quin temps diríeu que transcorre la història?
- Us provoca por?

4. Llegiu la contraportada.

■ Pareu especial atenció a les expressions “escarneix sense pietat”, “ens burlem de la ridícula vanitat”, “l'amor “més enllà de la mort””, “indignació davant la hipocresia”... Penseu que teniu a les mans una obra exclusivament d'entreteniment o que l'autor pretén fer reflexionar el lector?

■ Al final del text de la contraportada es recull una citació de l'autor: “Avui la gent sap quin preu tenen totes les coses, però n'ignora el valor”. Rumieu-hi uns instants i digueu a què creieu que es refereix.

5. Obriu el llibre per la pàgina de l'índex. A més d'”El fantasma de Canterville”, hi ha sis contes més. Apunteu els títols i responeu:

Les històries de terror existeixen des de la mateixa invenció dels contes. La cultura popular és plena de monstres, dimonis, bruixes, fantasmes... En l'actualitat, aquests personatges han inundat també les sèries de televisió, les novel·les, les pel·lícules... No sempre, però, fan por. N'hi ha que acaben sent amistosos i tot.

El fantasma de Canterville

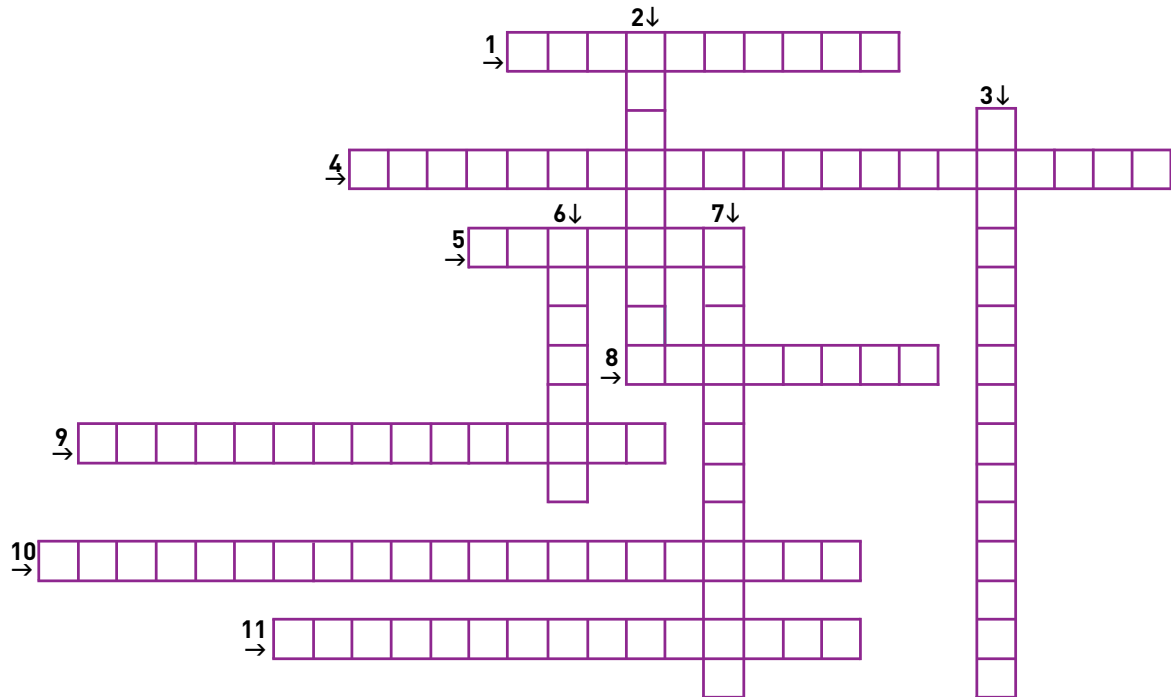
Els contes de Wilde són molt populars. Potser us n'han explicat algun, però sense dir-vos qui n'era l'autor. Pels títols, creieu que en reconeixeu cap?

II. TOT LLEGINT

Capítol 1: Qui és qui?

1. En el primer capítol es presenten els personatges principals de la història i es fa referència a d'altres, mentre arrenca la trama argumental. Resoleu els mots encreuats amb els noms dels personatges a partir de la informació que se us en dóna.

1. Fill gran. És un gran ballarí. Sensat. Neteja la taca de sang del terra amb detergent.
2. Diplomàtic. Compra el castell. No creu en els fantasmes, però si n'hi hagués un, el compraria. Opina que si un empleat té un desmai, se li ha de descomptar del sou.
3. Es ven el castell. Informa de l'existència d'un fantasma.
4. Va tenir un atac per l'espant causat pel fantasma en moure una calavera.
5. Els anomenen "Barres i Estrelles" i sempre acaben rebent.
6. És molt bella, d'aspecte saludable.
7. Té quinze anys i és una gran amazona.
8. Antiga majordoma. Es queda al servei de la nova família propietària del castell, a la qual adverteix que hi passen coses terribles. Es desmaia després del llampec produït a continuació que netegin la taca de sang.
9. Rector del poble. És una de les persones que ha vist el fantasma.
10. Assassinada pel seu marit el 1575. La sang que hi ha a terra és seva.
11. Quan vivia al castell, no podia dormir pels sorolls que s'hi sentien de nit.

Capítol 2: Primeres sorpreses

2. El fantasma viu algunes situacions que no havia previst. Quines de les que es detallen a continuació apareixen en aquest capítol? Encercleu-les.

Fa sorolls metàl·lics pel passadís.

Es troba Mr. Otis, que li recomana l'ús d'un lubricant.

S'indigna profundament.

Fa que Mr. Otis fugi atemorit en sentir el soroll de les cadenes.

Es troba els bessons, que li tiren un coixí, i fuig per l'empostissat.

Reflexiona sobre el seu brillant passat com a fantasma, quan terroritzava la gent.

Provoca un plor desconsolat en els bessons.

Pren la resolució de venjar-se de la família Otis.

Capítol 3: Una tasca... impossible?

3. En aquest capítol el fantasma acaba conclouent que espantar la família Otis no li serà fàcil. Ordeneu els esdeveniments que protagonitza el fantasma, segons l'ordre en el qual apareixen en la narració, enllaçant els quadres amb fletxes.

Durant una setmana, es limita a fer reparar-se la taca de la biblioteca.

Intenta posar-se la seva armadura i es fa mal.

Planifica un nou intent per espantar la família mentre dormen.

Aprofita que el temps (tempesta) li és propici.

Mr. Otis l'apunta amb un revòlver i ell marxa després d'apagar una espelma.

Els bessons li desapareixen fletxes.

Es posa malalt durant dies.

S'espanta en veure el que li sembla un altre fantasma i fuig.

Deixa anar una riallada demoníaca.

La Sra. Otis li porta una ampolla de xarop per a la indigestió.

Vol convertir-se en gos negre però ho deixa estar perquè sent que s'apropen els bessons.

Descobreix que els bessons s'han burlat d'ell.

Capítol 4: Deprimit

4. Uniu les peces per resumir el capítol.

El fantasma està tan trasbalsat	molestes trampes.
Fa tot el que pot	amb sabatilles i bufanda.
Continua trobant	troben altres entreteniments.
Vol espantar molt els bessons	per no ser sentit.
En entrar a la cambra dels bessons	decideix terroritzar-lo.
Vagareja pel castell	fent de Comte Sense Cap
Després de l'atac dels tres fills	no vol sortir més.
Els membres de la família	que s'apareix molt poc.
Quan ve el duc de Cheshire	per no trobar-se els bessons.
No fa res contra el duc	li cau una galleda d'aigua.

Capítol 5: Un crit d'auxili

5. Digueu quina de les possibles respostes és la correcta.

A	Amb qui confon Virginia el fantasma, en un primer moment?
	a) Amb el seu pare
	b) Amb la criada de la seva mare
	c) Amb el duc de Cheshire.

B	La noia s'apropa al fantasma, tot i la seva primera intenció de fugir corrent, perquè:
	a) el veu profundament trist, deprimat.
	b) vol demanar-li que deixi d'intentar espantar-los.
	c) vol burlar-se d'ell, com fan els seus germans.

C	El fantasma explica a la Virginia que:
	a) planeja assassinar-los, tal com va fer amb la seva esposa. Vol que ella marxi perquè no corri la mateixa sort que la resta de la família.
	b) està buscant la manera de trobar més fantasmes que vulguin venir a ajudar-lo.
	c) la raó de la seva existència és molestar els habitants de la casa.

D	Com va morir Sir Simon?
	a) Els seus cunyats el van tancar i el van deixar morir de gana.
	b) La seva esposa va apunyalat-lo amb les últimes forces que li quedaven abans de morir.
	c) Va agafar una grip molt forta.

E	Per què el fantasma robava els colors de la Virginia?
	a) Per tornar a pintar paisatges, que era la seva passió en vida.
	b) Per fer-la enrabiada.
	c) Per pintar la taca que havia estat de sang a la biblioteca.

F	Per quin motiu tenen una petita discussió, el fantasma i la noia?
	a) Per la qualitat de les pintures.
	b) Pels costums diferents d'Anglaterra i els Estats Units.
	c) Per la manera cruel en què el fantasma ha pensat per assassinar Mr. Otis.

G	Què vol que faci la Virginia, el fantasma?
	a) Que fugi abans no sigui massa tard.
	b) Que es casi amb ell, un cop sigui morta.
	c) Que l'ajudi a morir.

H	Per què l'hi demana a ella?
	a) Perquè una profecia diu que només ho pot fer una noia bona i gentil.
	b) Perquè n'està enamorat.
	c) Perquè és la més intel·ligent de la família.

I	Què decideix, la noia?
	a) Negar-s'hi.
	b) Pensar-s'ho uns dies.
	c) Accedir-hi.

J	On la duu, el fantasma?
	a) Al Jardí de la Mort.
	b) A un espai desconegut que hi ha rere la paret.
	c) Al lloc on va matar la seva esposa.

Capítol 6: On és la Virginia?

6. Escriviu si són vertaderes o falses les afirmacions següents.

1. Unes quatre hores després de sopar, troben a faltar la Virginia

2. Van a buscar-la a un campament proper.

3. Com que al campament no hi queda ningú, creuen que pot haver estat segrestada.

4. Mr. Otis demana al duc de Cheshire que l'acompanyi a buscar-la.

5. El duc i Mr. Otis aturen uns minuts la recerca per comprar un barret.

6. Ben entrada la nit, encara no l'han trobada.

7. Decideixen anar a dormir i trucar a Scotland Yard l'endemà al matí.

8. A les dotze en punt, la veu del fantasma els fa anar tots a la biblioteca.

9. Virginia explica que el fantasma és mort i que li ha regalat un cofre de joies.

10. La noia els mostra el lloc on va morir Sir Simon, però ja no en queda ni l'esquelet.

Capítol 7: Un final i un secret

7. Busqueu en aquesta sopa de lletres les paraules que responen les preguntes següents. Un cop les hàgiu marcat, obtindreu amb les lletres restants de les primeres sis línies i mitja un missatge ocult que respon la pregunta següent: què va ensenyar el fantasma a Virginia, que li fa estar-hi tan agraïda?
1. Quin acte fan la família Otis, alguns amics i els criats per homenatjar Sir Simon?
  2. Quin és el ritu que oficia el reverend Augustus Dampier?
  3. De què està feta la creu que Virginia deixa a la tomba?
  4. Quin ocell canta, un cop Sir Simon ha rebut sepultura?
  5. De quines pedres precioses és fet el collaret més valuós que el fantasma regala a la Virginia?
  6. Qui voldria Mr. Otis que es quedés les joies que havien estat ocultes?
  7. Mr. Otis opina que la seva esposa és entesa en art perquè ha viscut uns anys en una ciutat nord-americana en concret. Quina és?
  8. A qui decideix Lord Canterville que han de pertànyer les joies?
  9. A on van a passejar Virginia i el seu marit en tornar del viatge de noces?
  10. Virginia no explica a ningú què va passar mentre va estar desapareguda. Per a ella és...

1	Processó	6	
2		7	
3		8	
4		9	
5		10	

R E A L S E N T N P I S T D E
 L O A I V I D A R O E I D E L
 A M S O N R T O I C T P E R Q
 U E L S A I C M R O F S R E S
 M E S F I E G E O R U T O Q U
 E F L U S N T R N A N C I B L
 A L L S T R Y R I A E E Q Q R
 Q U O O O T T O G V R M R D K
 S Z L B R F P V L U A E Y L I
 I L I X J S Y I B R L N F I X
 X N N N G J Q Z X R H T S U T
 S F X R C I B X M E W I Q J R
 Y X H Z C L V U P M I R S X R
 L O R D C A N T E R V I L L E
 O Z O O S M G A U X H I A E D

Frase oculta:

III. DESPRÉS DE LLEGIR

Aspectes literaris

L'autor. Wilde, un home controvertit

1. Conèixer la vida d'Oscar Wilde no és superflu per entendre la seva creació literària. Va ser un home extravagant, que no acostumava a seguir les convencions socials. En la seva trajectòria vital, a més, va tenir grans èxits però també va viure moments tràgics. En les pàgines VII a XIX del llibre, trobareu una aproximació a la seva biografia. Voleu saber tot el que és més important invertint en només uns minuts?
  - Feu grups de quatre alumnes. Cada membre del grup ha de respondre breument les preguntes corresponents als apartats de la biografia detallats a continuació. Després, poseu-ho en comú. Serà un moment!

Alumne 1	
Una figura controvertida	a. Quin és el contrast que va marcar la seva vida?
Ascendents familiars	b. Quan i on va néixer l'autor? c. Quina era la professió del pare, William Wilde? d. I quina afició tenia? e. Quines opinions polítiques tenia la seva mare, Jane Elgee?
Una formació excel·lent	f. Quin premi va rebre a l'escola? g. Què va aprendre del seu professor Mahaffy?

Alumne 2	
Estudiant d'Oxford	h. Quina edat tenia quan va anar a estudiar a Oxford? i. Quin ambient intel·lectual s'hi vivia? j. En què el fa influir el professor Ruskin? k. I el professor Pater? l. Quin premi va guanyar en aquesta etapa?

Alumne 3	
El dandi professional	m. Què aconsegueix gràcies al prestigi de la seva família i als amics d'Oxford? n. En què inspira la seva vida bohèmia? o. Quin aspecte personal revela en el seu llibre <i>Poemes</i>?
L'aventura americana	p. Per què va passar una temporada a l'Amèrica del Nord? q. Quina obra li va inspirar, el contrast amb la cultura americana?

Alumne 4	
El matrimoni i la vida familiar	r. Quin és el contrast que va marcar la seva vida? s. Què s'inventava per a ells?
"L'amor que no gosa dir el seu nom"	t. Quin tipus de relació estableix amb Lord Alfred Douglas?
Passió i mort de l'artista incomprens	u. Per què Wilde és portat als tribunals i condemnat a presó? v. Com va ser el final de la seva vida?

- Recolliu informació i cinc de les seves citacions (*quotes*) i prepareu una presentació multimèdia sobre els aspectes més destacables de la vida i l'obra de l'autor.

Quin tipus de narració és?

2. A finals del segle XVIII i principis del XIX, la novel·la gòtica va tenir un gran èxit a Anglaterra. Era molt popular, doncs, el 1887, data en què Wilde publica el relat “El fantasma de Canterville” a la revista *The Court and Society Review*. Wilde, però, va decidir fer una paròdia d’aquest gènere, en clau d’humor. Vegeu quines són les característiques principals d’aquest gènere i completeu la taula dient si es corresponen o no amb aquesta obra, i per què.

Per trobar informació, consulteu l’espai web oficial de l’autor: <http://www.cmgww.com/historic/wilde/index.php>. Hi trobareu fotografies, la seva biografia, les seves obres literàries, l’enllaç a un espai facebook on compartir les vostres opinions sobre l’artista i un apartat que recull les seves frases més ocurrents. I tot en la llengua de l’autor, l’anglès. També podeu trobar a internet la pàgina web Viquiodites, en la qual se citen algunes de les seves frases, traduïdes al català: http://ca.wikiquote.org/wiki/Oscar_Wilde.

Característiques principals de la novel·la gòtica	Es corresponen amb <i>El fantasma de Canterville</i> ?
L’acció es produeix en un castell o un monestir antics.	
La trama és d’intriga i suspens.	
L’ambientació és de fosc, sorolls estranys, meteorologia adversa, mals averanys...	
S’hi produeixen fets sobrenaturals.	
En l’argument hi ha emocions desbordades.	

- Per què creieu que hi ha elements que coincideixen mentre que d’altres no ho fan?
3. Al llarg del relat van apareixent elements d’ambientació relacionats amb moments positius (bons averanys, alegria...) i negatius (mals averanys, terror..., que es corresponen amb les característiques de la novel·la gòtica). Digueu en quin moment del relat apareixen els elements següents i marqueu si es poden considerar positius o negatius, encerclant la paraula corresponent.

1.

Capvespre meravellós de juliol.
Aire delicat i perfumat.
Olor de pinedes.
Parrupeig de coloms, dolces veus.
Falgueres remoroses.
Pit brillant d'algun faisà.
(Pàg. 8)

Moment del relat: Arribada al castell, abans d'entrar al camí.

Positiu / Negatiu

2.

Cel ennuvolat.
Estranya quietud.
Un esbart de gralles els sobrepassa el cap.
Gotes de pluja.
(Pàg. 8)

Moment del relat:

Positiu / Negatiu

3.

Llampec formidable que il·lumina l'habitació tan fosca.
Retruny d'un tro.
(Pàg. 10)

Moment del relat:

Positiu / Negatiu

4.

Les ales d'un mussol colpegen els finestrals.
El corb gralla.
El vent volta pel castell com una ànima en pena.
Soroll de pluja i tempesta.
(Pàg. 22)

Moment del relat:

Positiu / Negatiu

5.

El vell ametller, que estava sec, torna a florir. Se'n veuen les flors a la llum de la lluna.
(Pàg. 46)

Moment del relat:

Positiu / Negatiu

6.

Surt la lluna rere un núvol i il·lumina el cementiri d'onades de plata.
Un rossinyol comença a cantar.
(Pàg. 46-47)

Moment del relat:

Positiu / Negatiu

Quins personatges!

4. El protagonista del relat és el fantasma de Sir Simon, el qual li dona títol. És, doncs, un personatge principal, tal com podeu comprovar en les definicions que apareixen a continuació.

Classificació dels personatges	
Principals	Intervenent constantment en l'acció i esdevenen els protagonistes (o herois). Generalment són individus, encara que pot representar un col·lectiu o grup humà.
Secundaris	Col·laboren de manera regular en les accions dels protagonistes principals.

Podeu trobar aquesta i més informació sobre personatges a *Personatges a la recerca d'identitat*. [<http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/literatura/prosa/identitat/index.htm>]

- Com classificaríeu aquests personatges? Uniu els noms amb les etiquetes.

Diagrama de classificació de personatges:

- Etiquetes principals: Sir Simon, el fantasma; Duc de Cheshire; Sra. Otis; Els bessons; Hiram Otis; Lord Canterville; Virginia Otis; Sra. Umney; Washington Otis.
- Etiquetes secundaris: (cap etiqueta assignada).

5. Us presento... L'autor aprofita l'arribada de la família al castell per presentar, amb una descripció, l'esposa i els fills del diplomàtic. Breument, es refereix tant al seu aspecte físic com a qüestions de caràcter. Podem dir, doncs, que hi trobem exemples dels dos tipus de descripció possibles:

Descripció física	Es refereix a aspectes externs de les persones o els objectes.
Descripció psicològica	Es refereix a aspectes de caràcter, manera de ser, comportament, ideologia...
Quan en una descripció es combinen les dues tipologies anteriors, parlem de retrat .	

Sra. Otis	
Trets	Tipus
• mitjana edat • molt bonica • ulls preciosos • perfil encantador • constitució de ferro	
• vitalitat física extraordinària • semblava una anglesa, exemple de coses en comú d'anglesos i nord-americans.	

Washington	
Trets	Tipus
• jovenet ros • de bon veure • ballador excel·lent • debilitat per les gardènies i la noblesa	

Virginia	
Trets	Tipus
• joveneta de quinze anys • esvelta • encantadora • enormes ulls blaus • magnífica amazona	

Bessons	
Trets	Tipus
• sempre acaben rebent • nens encantadors • republicans	

Un fantasma únic!

6. El fantasma de Sir Simon no s'assembla gaire al model de fantasma que apareix habitualment en altres textos literaris. Com és, el fantasma de Canterville? Escriviu-ho en la taula per comparar-ne les característiques amb les que trobem habitualment en els fantasmes literaris.

Fantasma literari	Fantasma de Canterville
És molt cruel.	
No té sentiments, no mostra emocions.	
No parla, o ho fa molt poc. Xiscla i gemega.	Parla amb total naturalitat.
Té un aspecte terrorífic.	
Turmenta les persones que viuen a la mateixa casa.	
És un personatge pla (no evoluciona psicològicament).	

7. A la pàgina 9, la Sra. Umney fa un petit apunt biogràfic del fantasma:
- Com es deia?
  - Qui va assassinar i quan?
8. Oscar Wilde s'identifica amb el fantasma, a qui caracteritza com a artista incomprès pels qui l'envolten. Com a fantasma, es dedica al vessant artístic de la interpretació.
- Quins personatges recorda haver interpretat en les seves millors actuacions (pàgina...)?
  - Què opina de la reacció dels Otis (pàgina 16)? Aquesta reacció s'explica en el fragment següent:

L'estructura

9. Les narracions s'estructuren en tres grans parts:

Plantejament	S'hi contextualitza la història (localització i temps cronològic), es presenten els personatges principals i s'introdueix la situació que desencadena la història.
Nus	S'hi desenvolupen els fets que constitueixen la història. És la part més extensa.
Desenllaç	S'hi narra com acaben els fets.

- Relacioneu amb fletxes cada capítol amb el resum que hi correspon, ordenant-ne els esdeveniments. Després, determineu quins capítols constitueixen el plantejament, el nus i el desenllaç del relat.

PLANTEJAMENT

Capítol 1

El fantasma, víctima dels turments de la família, es tanca a la seva cambra. Abandona el pla d'espantar el duc de Cheshire per por de trobar-se els bessons.

Capítol 2

El fantasma cau esclafat pel pes de la seva armadura. Planifica una gran actuació per espantar-los a tots. Els bessons se'n burlen amb un fantasma fals.

Capítol 3

El cadàver de Sir Simon és enterrat. La Virginia es queda les joies que el fantasma li ha regalat. Es converteix en duquesa de Cheshire

NUS

Capítol 4

La família Otis, dels Estats Units, compra un vell castell anglès. El venedor els adverteix que està encantat. Hi netegen una taca de sang.

Capítol 5

Tota la família busca desesperadament la Virginia, que ha desaparegut. Quan reapareix, els mostra el lloc on hi ha el cadàver de Sir Simon.

Capítol 6

El fantasma apareix amb la intenció d'espantar-los. Mr. Otis dóna lubricant al fantasma i els bessons li llancen un coixí.

DESENLLAÇ

Capítol 7

Sir Simon vol dormir eternament. Explica a la Virginia la profecia i li demana ajuda. Ella accepta.

Els temes

10. Més enllà de l'argument del relat, Wilde tracta en *El fantasma de Canterville* temes que són constants de la seva creació literària i sobre els quals es posiciona a favor o en contra. D'aquesta manera, ens transmet els seus punts de vista.
- Col·loqueu aquestes etiquetes sobre els fragments del relat que trobareu a continuació, segons el tema que s'hi pugui identificar. Digueu, també, quina és, en cada fragment, la idea que ens vol transmetre l'autor.

Amor

Generositat

Materialisme

L'artista,
un ésser
incomprens

Sàtira de les
convencions
socials i moda

A.

—[...] val més que vinguis amb mi, però t'hauré de comprar un barret a Ascot. (Pàg. 42)

B.

—Guarda el secret mentre jo pugui guardar el teu cor - va murmurar.
-Sempre ha estat teu, Cecil. (Pàg. 52)

C.

—Pobre Sir Simon! Li dec tantes coses. Sí, no te'n riguis, Cecil; és cert. Em va fer veure el sentit de la Vida i de la Mort, i per què l'Amor és més fort que l'una i l'altra. (Pàg. 52)

D.

—Milord -va respondre el diplomàtic-, compraré els mobles i el fantasma pel mateix preu. Vinc d'un país modern, on tenim tot el que es pot comprar amb diners. [...] si hi hagués algun fantasma aquí a Europa el vindríem a buscar de seguida per posar-lo en un dels nostres museus públics o per exhibir-lo a les fires. (Pàg. 3-4)

E.

—No tinc por, i demanaré a l'Àngel que tingui compassió de vós. (Pàg. 39)

A. Sàtira de convencions socials i moda.

B. Amor.

C. L'artista, un ésser incomprens.

D. Materialisme.

E. Generositat.

Els recursos

11. L'autor no es preocupa només de què diu, sinó de com ho diu: utilitza **figures retòriques**, que són els recursos lingüístics amb què fa més expressiu el contingut del missatge i amb els quals pot cridar més l'atenció dels lectors.

- A continuació trobareu uns fragments del relat. Quins recursos podeu identificar-hi? Com a pista, us diem quines figures són i quants n'hi ha de cada un:

Figura retòrica	Definició	N'hi ha...
Comparació	Un objecte és comparat a un altre que hom suposa més conegut, per fer més sensible el primer o una propietat seva.	4
Personificació	Atribució de qualitats humanes a animals, coses o conceptes.	3
Antítesi	Acostament de dues idees, expressions, etc., que s'oposen l'una a l'altra.	1
Ironia	Dir alguna cosa amb una expressió o un to que dóna a entendre el contrari d'allò que aparentment es diu.	1
Metàfora	Emprar un mot que expressa literalment una cosa per expressar-ne una altra que té una certa semblança amb aquella.	1

1.
Efectivament, semblava una anglesa, i era un excel·lent exemple de les moltes coses que tenim en comú amb els nord-americans, excepte, evidentment, l'idioma.
(Pàg. 4)

Una ironia.

2.
La senyoreta Virginia E. Otis era una noieta de quinze anys, esvelta i encantadora com un faune.
(Pàg. 5)

3.
Estava assegut vora la finestra contemplant l'or gastat dels arbres volant per l'aire tardoral i les fulles rogenques ballant follament per l'avinguda.
(Pàg. 33)

4.
Virginia es va entristir, i els seus llavis prims van tremolar com pètals de rosa.
(Pàg. 37)

5.
Tenia els dits glaçats com el gel, i els llavis li cremaven com el foc.
(Pàg. 39)

6.
La freda lluna de cristall mira cap avall, i el vell teix estén els seus braços gegantins sobre els dorments.
(Pàg. 38)

Al voltant de la narració

L'època victoriana

1. Oscar Wilde (1837-1901) va viure en un període molt especial del Regne Unit: l'època victoriana, que és una de les seves etapes històriques més característiques. Es correspon amb el regnat de la reina Victòria, que va accedir al tron l'any 1837 i va morir el 1901. D'aquesta etapa, complexa i contradictòria, cal destacar els següents aspectes socioeconòmics i polítics:

I . El desenvolupament econòmic

El gran creixement que s'havia iniciat amb la primera Revolució Industrial continua i porta a una segona revolució amb les fonts d'energia (carbó, electricitat i petroli) com a protagonistes principals.

II . L'expansió colonial dels països europeus

Es va produir bàsicament al continent africà i a l'Àsia, amb la finalitat de trobar matèries primeres com el cotó o la fusta.

III. Els moviments polítics

A causa de la concentració d'indústries, la majoria de la població es trasllada a les ciutats i comencen els primers moviments polítics de les classes més desfavorides: els sindicats anomenats trade unions i els partits polítics d'ideologia socialista. Aquesta època veu néixer també el feminisme, el marxisme i la democràcia moderna.

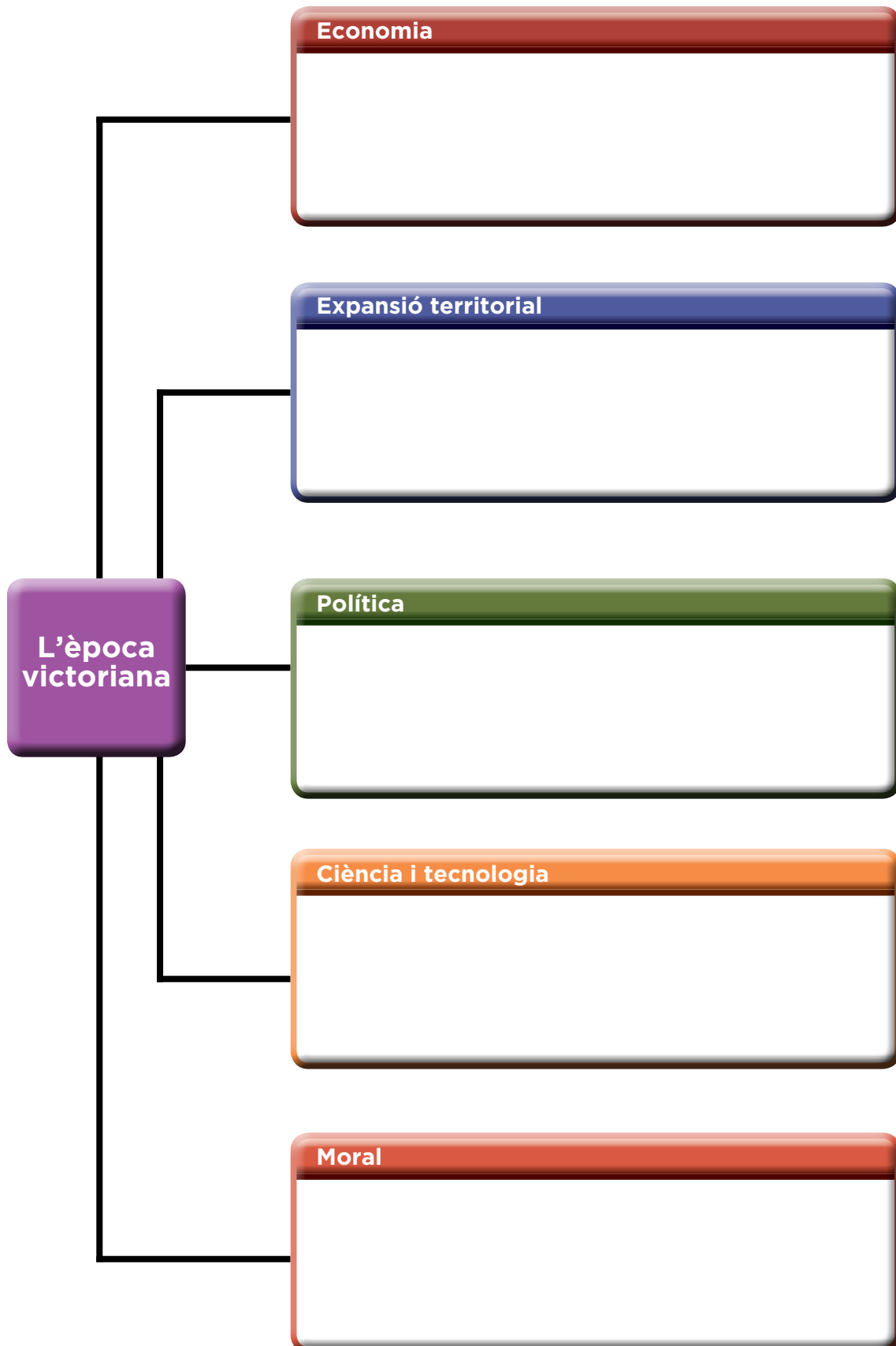
IV. El progrés científic i tecnològic

El gran avenç de la ciència i de la tècnica va permetre l'aparició successiva de tota una sèrie d'invents que van canviar la vida de la gent: el telèfon, el micròfon, l'electricitat, el gramòfon, el motor de gasolina, la màquina d'escriure, la màquina de segar, el cinema, etc. Les màquines i els científics són els nous déus i canvien moltes de les idees i creences que eren vàlides fins aleshores. Els nous referents són Darwin i la seva teoria sobre l'evolució de les espècies; Pasteur, que va investigar el camp dels microorganismes, i Mendeleiev, que va establir les bases de la química moderna.

V. La moral victoriana

El fet que els burgesos fossin la classe social amb més poder econòmic de l'època va fer de les seves idees i valors ètics exemples a seguir. La moral victoriana està basada en uns costums molt tradicionals, en una família patriarcal. Es rebutja qualsevol al·lusió en públic al sexe o altres aspectes considerats tabú i, sobretot, hi ha una resistència molt gran a qualsevol canvi social, encara que paradoxalment va ser una època de canvis molt grans.

- Completeu aquest mapa conceptual amb les idees principals de l'època victoriana:

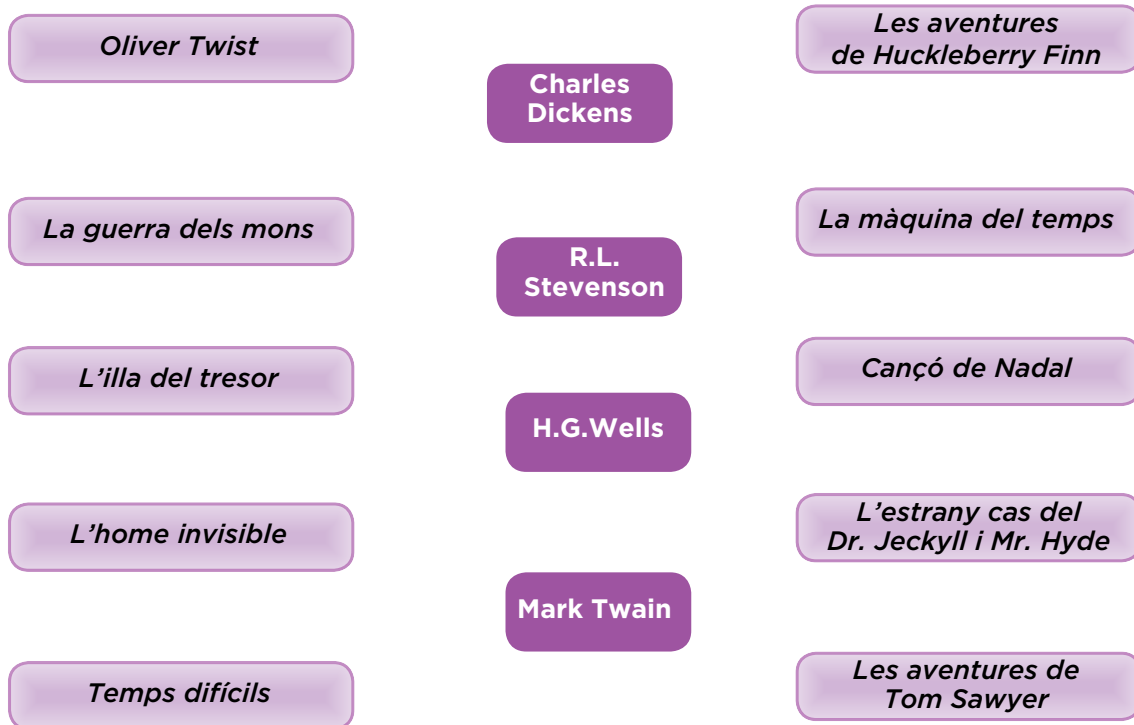
2. Està de moda! Com heu llegit, l'època victoriana va ser una època d'esplendor econòmica. Observeu les il·lustracions del llibre.
- Com anaven vestits els senyors (o “els homes de les classes altes”)?
  - I les senyores (o “les dones de les classes altes”)?
  - Busqueu il·lustracions sobre la moda de l'època i afegiu-les al quadre:

Els senyors	Les senyores
http://mistercrew.com/files/2010/09/victorian_mens_fashion_01.jpg	http://www.tigermoon.co.uk/UserFiles/productImages/what%20the%20victorians%20wore%20304092010153413.jpg

- Juguem! Per practicar:
http://www.bbc.co.uk/history/british/launch_gms_victorian_dress.shtml
http://www.azaleasdolls.com/game_victorian.html

Escriptors contemporanis

3. Hi ha un gran nombre d'obres de literatura escrites per autors (tant anglesos com dels Estats Units) que van viure en la mateixa època que Oscar Wilde, avui considerades obres cabdals de la literatura universal. Ben segur que n'heu sentit a parlar, que n'heu vist l'adaptació cinematogràfica o que, si més no, us en sonen els personatges principals.
- Sabeu qui va escriure totes aquestes? Investigueu-ho i uniu amb línies autors i obres.

Realitat dins la ficció

4. La història que explica Wilde en *El fantasma de Canterville* i els personatges que la protagonitzen són fruit de la seva imaginació. Són ficció. Ara bé, al llarg del text l'autor fa referència a personatges històrics (contemporanis o anteriors).
- A continuació trobareu el nom i la imatge d'algunes d'aquestes persones. Observeu-les i feu una hipòtesi, oralment, sobre en quin època van viure i en quin camp van destacar. Després, busqueu-ho a internet i apunteu-ho. Si heu estat atents als peus de pàgina, ja ho sabreu!

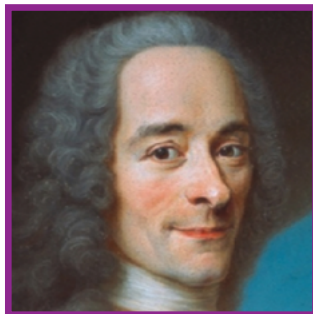
Fanny Davenport

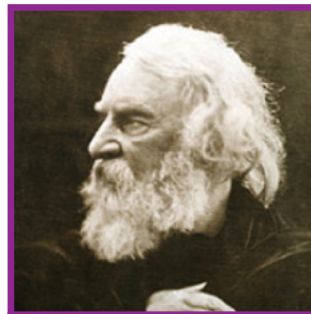
Sara Bernhardt

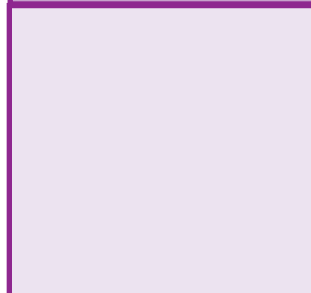
**Reina Verge
(Isabel I d'Anglaterra)**

Voltaire

Longfellow

Els Estats Units, en el punt de mira

5. Després del descobriment del continent americà, alguns països europeus van establir colònies en les noves terres. Anglaterra va dividir la costa est de L'Amèrica del Nord en tretze colònies, que van independitzar-se l'any 1783 després del que es coneix com a Guerra de la Independència dels Estats Units. Això explica que la llengua que s'hi parla sigui la dels colonitzadors (l'anglès) i que s'hi puguin trobar elements culturals similars. Malgrat aquestes coincidències, Wilde, en aquest relat, satiritza el caràcter estatunidenc i els seus costums, a més del materialisme i la manca de sensibilitat cap a l'art.
- Llegeix els fragments següents, i comenteu en quin sentit ironitzen o satiritzen els nord-americans.

1.

Compraré els mobles i el fantasma pel mateix preu. Vinc d'un país modern, on tenim tot el que es pot comprar amb diners. (Pàg. 3-4)

2.

[La Sra. Otis] semblava una anglesa, i era un excel·lent exemple de les moltes coses que tenim en comú amb els nord-americans, excepte, evidentment, l'idioma. (Pàg. 4)

3.

[Virginia] era una magnífica amazona: en una cursa al parc va derrotar, amb el seu poni, el vell lord Bilton per un cos i mig, justament davant de l'estàtua d'Aquil·les. Això va provocar un entusiasme tan gran en el jove duc de Cheshire, que se li va declarar a l'instant. (Pàg. 5)

4.

—Tot això són ximpleries—va exclamar Washington Otis—. El millor producte per treure les taques, marca "Campion", de la casa Pinkerton, i el detergent "Paragon" ho deixaran net a l'instant. (Pàg. 9)

5.

Els temes de conversa, tal com Mr. Otis em va explicar després, van ser els habituals dels americans cultes de classe alta, com per exemple la immensa superioritat, com a actriu, de la senyoreta Fanny Davenport sobre Sarah Bernhardt; la dificultat d'obtenir blat de moro tendre, galetes de fajol i farro, fins i tot a les millors cases angleses; la importància de Boston en el desenvolupament de l'ànima universal, els avantatges del sistema americà de facturació dels equipatges per ferrocarril, i la dolçor de l'accent de Nova York, comparat amb el deix afectat de Londres. (Pàg. 11-12)

6.

- Em sembla que Amèrica no m'agradaria gens.
- Suposo que ho dieu perquè allà no hi tenim ruïnes ni curiositats -va dir Virginia amb un to sarcàstic.
- Que no teniu ruïnes ni curiositats? -va replicar el fantasma-; teniu la marina i les vostres maneres. (Pàg. 36)

7.

La senyora Otis (que goso dir que no és pas cap ignorant en matèria d'art, perquè va passar uns quants hiverns a Boston quan era petita). (Pàg. 47)

8.

[...]aquests adorns inútils, per més que siguin adequats o necessaris a la dignitat de l'aristocràcia britànica, estarien completament fora de lloc entre els que hem estat educats en els severos principis, i jo crec que també immortals, de la simplicitat republicana. (Pàg. 47)

5. Amb els noms que els Otis han posat als seus fills, demostren un gran patriotisme. Què podeu dir-ne?

Washington	Virginia	Barres i estrelles
Nom complet:	Què és:	A què es refereix:
Càrrec:		
	Any de constitució:	Què representen:
Recordat per...		

D'aspecte fantasmal

7. El llibre que heu llegit és il·lustrat.
- Observeu la primera il·lustració que apareix del fantasma (pàg. 12) i feu una acurada descripció oral del personatge. No us oblideu de fer referència als aspectes següents:
    - Edat aparent, color de pell, dels cabells...
    - Tipus de roba (època, qualitat)
    - Complement/s que duu i possible finalitat.
    - Postura del cos i expressió. Significat i intenció. Què transmet.
    - Context (nit/dia, fosc/claror...).
  - Compareu ara aquesta il·lustració de la pàgina 12 amb la de la pàgina 37. En què es diferencien, principalment?
  - Coincideix l'aspecte del fantasma amb el que vosaltres us n'hauríeu fet?
  - Què volem dir quan descrivim algú dient que té "un aspecte fantasmal"?
8. Els fantasmes són personatges de nombroses pel·lícules i de moltes llegendes, tant clàssiques com urbanes. Feu una recerca a internet o capbusseu-vos en la vostra memòria i digueu exemples de fantasmes d'aspecte terrorífic i d'aspecte no terrorífic.

Fantasma terrorífic	Fantasma no terrorífic

Fantasmes literaris

9. Hi ha nombroses obres literàries en què es tracta la temàtica dels fantasmes. Autors com Edgar Allan Poe, Mark Twain, Gustavo Adolfo Bécquer, Joaquim Ruyra o Charles Dickens, entre d'altres, han creat relats protagonitzats o freqüentats per éssers d'ultratomba. A Catalunya, però, existeix el mite d'un cavaller castigat a vagar eternament a causa dels seus pecats. És el comte Arnau.
- Llegeix aquest fragment del poema i *L'ànima en pena* d'Anicet de Pagès (vegeu el requadre) i responeu les preguntes que trobareu al llarg del text.

Segons la llegenda, el comte Arnau és condemnat per no haver complert les seves promeses (no pagar els deutes que havia contret). Una versió més extensa el fa enamorar-se d'una donzella que es fa monja a Sant Joan de les Abadesses. La seva llegenda s'origina en una cançó del segle XVI, i ha estat recollida posteriorment (en diversos gèneres) per Víctor Balaguer, Joan Maragall, Josep Maria de Sagarra, Josep Carner... Anicet de Pagès, que el 1877 va guanyar un accèssit als Jocs Florals amb el poema *L'ànima en pena*, dóna una visió del comte Arnau més humana: un pecador, com Sir Simon de Canterville, capaç de patir i tenir sentiments.

Anicet de Pagès, *L'ànima en pena*

1. Per què creieu que la cambra pot ser "niu de pecats"?

Tot sol a la cambra que és niu de pecats lo comte així parla deixeu-lo parlar;
-Avui que ja ets morta, per força em voldràs; si el cel no m'ajuda, l'infern ja ho farà!
Ací los meus patges!, serviu-me aviat; les armes de pressa, de pressa el cavall!-
Quan és dalt del poltro la nit va arribant. Sabeu on va el comte, lo comte l'Arnau?
Fa dret a una església convent de Sant Joan; s'hi és morta una monja; l'enterren demà. Lo comte l'aimava; l'amor no era sant; per no ésser del comte fugí a lloc sagrat.
Ahir s'hi moria, amb Déu conversant; sa ànima els àngels se'n duïen en dalt, son cos en l'església solet l'han deixat.
Què vol doncs lo comte, lo comte l'Arnau?
Bé massa que ho diuen sos ulls flamejants!
Ja és lluny de la serra, ja és prop del pinar, ja arriba a l'església: no hi pot entrar pas.

2. Quins són els sentiments del comte per la monja?

3. A què es refereix quan diu "l'amor no era sant"?

4. La dama és condemnada o duta al regne del cel?

La porta és tancada; a cops de destrat lo comte l'enfonsa; quan passa el llindar un baf com de tomba li fa girar el cap; amb aigua beneïta no s'ha pas senyat. Malhaja lo comte, lo comte l'Arnau!
La morta és estesa davant de l'altar, vestida de monja, los braços creuats, rosari a la cinta, Sant Crist a la mà; dos ciris llumenen a cada costat.
Sens por ni respecte com llop famejant que aguaita l'ovella dormida en lo jaç, lo comte s'hi acosta: ja hi és al davant. Déu guardi a la morta del comte l'Arnau!
La morta du als hàbits cordons ben nuats; al comte fan nosa: se treu lo punyal. li estripa la roba, ja troba la carn, dels ulls no es contenta, ja hi posa les mans.
-Avui que ja ets morta, per força em voldràs; si el cel no m'ajuda, l'infern ja ho farà!

5. Quin caràcter té, el comte Arnau?

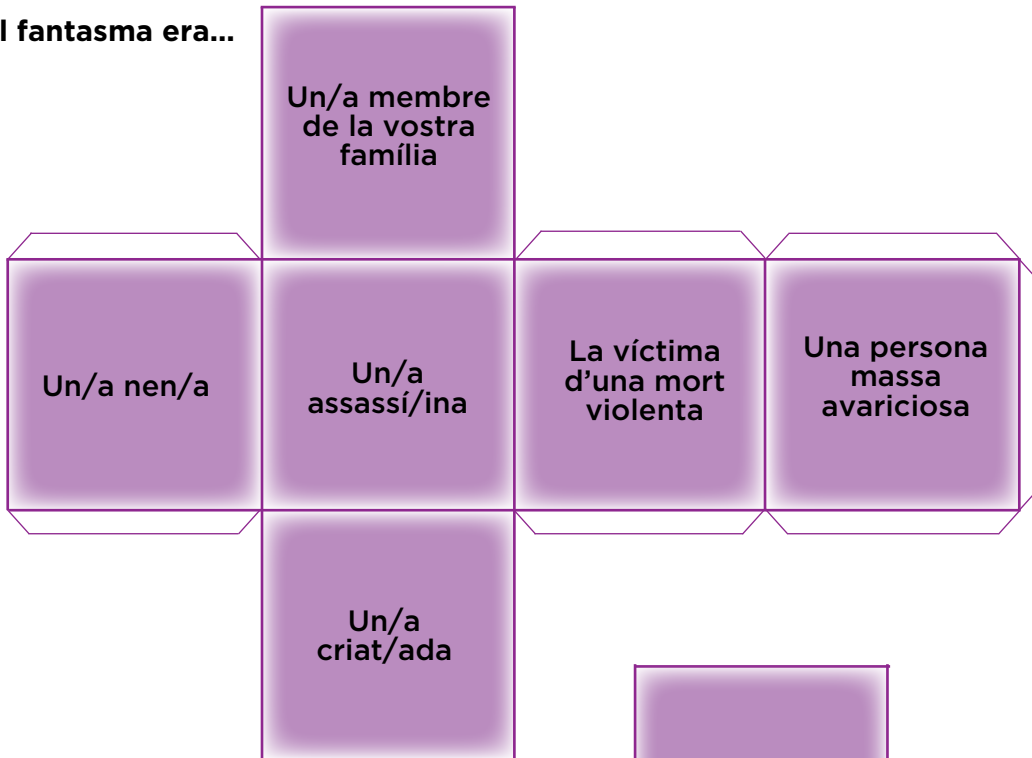
6. Què deu voleu dir, la comparació "com llop famejant..."?

7. Què fa el comte quan té davant el cadàver?

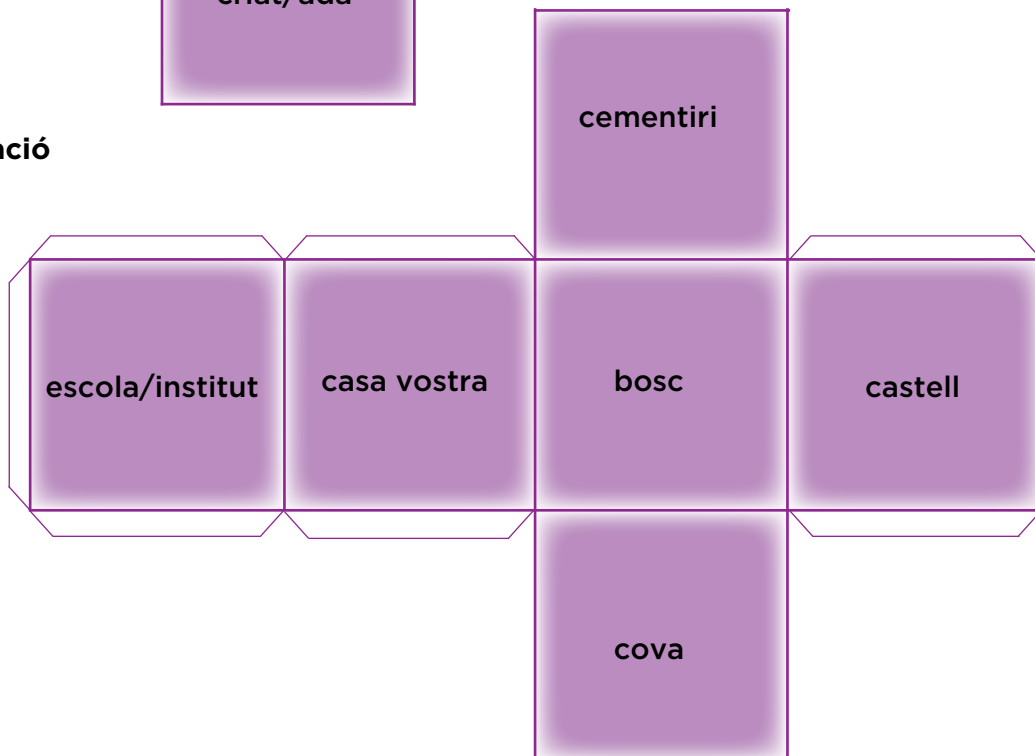
Fem-ne una de fantasmes!

10. Potser no ho sabeu, encara, però teniu molta imaginació. Comproveu-ho creant, individualment, la vostra pròpia història de fantasmes. Podeu decidir que sigui una història gòtica de por o, com va fer Oscar Wilde, una paròdia.
- Primer, retalleu i munteu aquests dos daus i tireu-los. D'aquesta manera, ja sabreu què serà el fantasma de la vostra narració i on passarà la història. Ompliu les taules que trobareu a continuació per crear la vostra pròpia història, de la qual vosaltres sereu els protagonistes.

El fantasma era...

Localització

- A continuació, un cop ja sapigüeu què serà el vostre fantasma i on passarà l'acció, ompliu aquestes taules, que serveixen per planificar la narració que heu d'escriure.

Plantejament	Nus	Desenllaç
Personatges secundaris	Com va morir el fantasma	Història de por/paròdia

- Escriviu la vostra narració. Quan ja li tingueu, per què no l'expliqueu als vostres companys o companyes?

Temps de diversió

11. Sabem que quan el fantasma es reclou a causa de la seva desesperació i depressió, la família Otis troba altres entreteniments: Mr. Otis, l'escriptura; la senyora Otis, alguna festa a l'aire lliure (menjar cloïsses, per exemple); els nois, jocs com el *lacrosse*, l'*euchre* o el pòquer, i Virgina, muntar a cavall.
12. De fet, a l'època victoriana tenien molt d'èxit les festes de ball. Era important conèixer-ne els passos i la postura. N'hi havia de grup i per parelles. En la presentació de Washington, se'ns diu que dirigia el cotilló al casino de Newport.
  - Fixeu-vos en aquestes dues seqüències de pel·lícules en què es pot veure com s'executaven els balls de l'època victoriana i proveu d'imitar-los.

Per saber-ne més sobre els balls a l'època victoriana, podeu entrar a la web de la Sociedad Victoriana Augusta

<http://www.sociedadaugusta.com/AUGUSTA/viewtopic.php?f=10&t=1909>

Becoming Jane (2007), traduïda al català com *La jove Jane Austen*.

<https://www.youtube.com/watch?hl=es&feature=related&v=qfZm5rfQP7o&gl=ES>

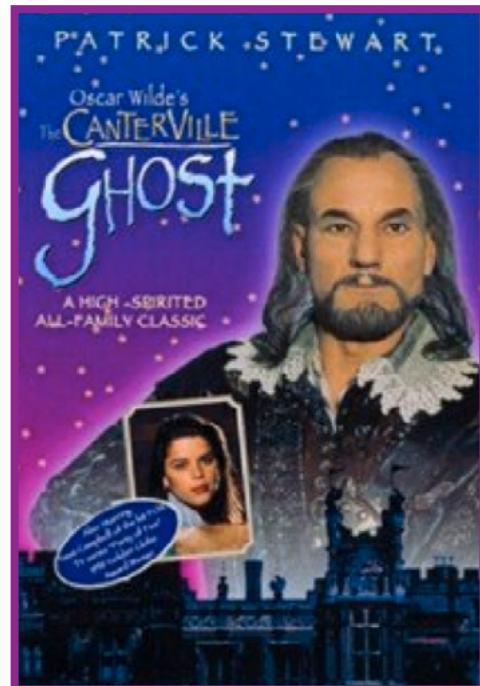
A la pel·lícula *Mr. Beveridge's Maggot* (1996), *Emma* en català.

<https://www.youtube.com/watch?v=Gnh1U32wwYc&hl=es&gl=ES&feature=related>

De pel·lícula!

13. El 1996, es va estrenar un dels films basats en l'adaptació d'*El fantasma del Canterville*, dirigit per Sydney Macartney i protagonitzat per Patrick Stewart i Neve Campbell.

- Imagineu que us han encarregat el disseny del cartell per a una nova adaptació cinematogràfica. Feu-ne un esborrany i, després, dibuixeu-lo o feu-ne un muntatge fotogràfic.
- Amb quins actors us agradaria que es rodés?

<http://www.imdb.com/title/tt0115820/>

V. ACTIVITATS PER COMPARTIR LA LECTURA

Parlem de llibres a la xarxa

Sabeu què és un booktuber? Què us fa pensar, si unim “llibre” (*book*) i YouTube?

Tant si ho teniu clar com si no, mireu aquest vídeo de TV3 (un fragment del programa *Generació digital*) que ho explica.

<http://www.tv3.cat/videos/5036551/Que-son-els-booktubers>

1. Feu de booktubers. Graveu un vídeo en què recomaneu *El fantasma de Canterville* a persones de la vostra edat. Seguiu aquestes recomanacions:
  - Feu un esquema del que voleu dir i assageu unes quantes vegades abans d'enregistrar el vídeo.
  - Presenteu-vos vosaltres, abans que el llibre.
  - Mireu de ser divertits i originals. Heu de guanyar-vos la fidelitat de l'espectador. Que no tanqui el vídeo!
2. La literatura entra per la vista, només? Una altra opció per gaudir de la literatura que té força èxit són els audiollibres. El text literari està enregistrat i només cal escoltar-lo. L'opció més amena és aquella en què els personatges i la veu narrativa són de persones diferents i tenen ambientació sonora.
  - A la classe, feu set grups. Cada grup s'ha d'encarregar de l'enregistrament d'un dels capítols. Repartiu-vos la veu narrativa i els personatges que hi surten. Assageu la dicció, l'entonació... Quan l'hàgiu preparat bé, enregistreu-ho!
  - Podeu ambientar el relat amb sons, tant si són creats per vosaltres com si són d'un banc de sons. Al web de recursos de l'xtec en trobareu per triar i remenar!
<http://www.xtec.cat/web/recursos/media/radio/biblioteca>
  - Quan tingueu tots els arxius dels enregistraments, amb l'ajuda del professor, podeu penjar-los junts en un blog de classe sobre *El fantasma de Canterville*. D'aquesta manera, quedarà el relat complet. També hi podeu incloure els booktubes que hagueu fet a l'activitat anterior.

Parlem-ne!

3. Habitualment, llegim individualment i en solitari: a casa, en silenci a la biblioteca, a la platja, a l'ombra d'un arbre, en una cafeteria... Però la literatura també pot viure's i gaudir-se en grup. Com? Crear un club de lectura és una bona manera de fer-ho.²

- Feu grups de quatre o cinc persones. Assegueu-vos de manera que us veieu tots i que estigueu còmodes i relaxats. Un cop acabat de llegir el relat, comenteu-lo lliurement.
- Un dels membres del grup pot fer de guia. Serà qui s'encarregarà de donar els torns de paraula (si cal) o de fer algunes preguntes per si no sabeu per on començar. Aquí us en suggerim unes quantes:

Club de lectura: *El fantasma de Canterville* d'Oscar Wilde

- Coneixíeu l'autor, abans? N'havíeu sentit a parlar?
- Què en sabíeu, d'aquest fantasma?
- ...
- Quina impressió us transmet la portada?
- Què esperàveu trobar-hi, abans d'obrir-lo?
- Crèieu que estàveu a punt de llegir una història de por?
- ...
- En quin moment us adoneu que el fantasma no causarà cap por?
- Què us produeix més, el fantasma: gràcia o llàstima?
- ...
- Quin és el personatge que us ha agradat més? Per què?
- Qui explica la història? Està narrada en primera o en tercera persona?
- ...
- Què opineu del final?
- Us sembla una bona manera de tancar la història?
- ...
- Què penseu que intentava dir, l'autor, amb aquesta obra? Penseu que se'n surt?
- Si haguéssiu de recomanar o desaconsellar el llibre, què en destacaríeu?
- ...

² Us recomanem que consulteu la guia El club de lectura, de Joan Portell (http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/7e76576c-4092-4959-a043-f28a3d70eddc/club_lectura.pdf).

- Si encara voleu fer un pas més i continuar rumiant i compartint les vostres idees sobre el llibre, us recomanem que participeu en l'espai *Què llegeixes?*. Hi ha un fil sobre Oscar Wilde i les seves obres. I, és clar! Ja que *hi* sou -però si encara no *en* sou-, podeu registrar-vos-hi i passar a formar part d'aquest espai per parlar dels llibres que ja heu llegit i decidir-vos per quin serà el pròxim.

I A MÉS A MÉS, ALTRES CONTES...

En el llibre, a més, hi ha sis contes breus de to aparentment més infantil. Tots, però, tracten de temes que per a Wilde eren importants i intenten transmetre una idea sobre la qual reflexionar.

Una visió global

1. Quin de tots els contes breus us ha interessat més, i per què?
2. Creieu que estan destinats a un públic únicament infantil? Raoneu-ho.
3. Trieu, per grups, un dels contes i dramatitzeu-ne un fragment. Per fer-ho, cal que prepareu el text (els personatges, la veu del narrador...) i que assageu. Després, escenifiqueu-lo a classe.
4. Individualment, trieu un dels contes i prepareu-ne una versió per explicar en veu alta a un grup d'infants. No es tracta de llegir el text sinó d'explicar-lo amb les vostres paraules, fixant-vos en l'entonació que cal emprar i també en els altres recursos que podeu fer servir per mantenir l'atenció de qui us escolta (gestualitat, pauses, interacció amb el públic...). Si en teniu l'oportunitat, expliqueu-lo a un infant o grup d'infants (d'una escola, familiar, veí/veïna...) i fixeu-vos en les seves reaccions (atenció, interrupcions per preguntar dubtes, exclamacions...). Podeu enregistrar l'explicació del conte, triar els fragments de la filmació que considereu més interessants i compartir-los amb els vostres companys.

Conte a conte

Completeu les fitxes que trobareu a continuació, sobre cadascun dels contes, i responeu les preguntes o feu les activitats que se us plantegen per aprofundir-hi més.

1. «EL GEGANT EGOISTA»
Argument:
Personatge/s principal/s:
Tema/es:
Quin creieu que és l'objectiu del conte?
És aplicable a la societat actual? Per què?

Per aprofundir-hi més

1. Per què no arriba la primavera, al jardí?
2. Quins elements actuen perquè l'hivern s'allargui?
3. Què provoca que, finalment, la primavera tregui el nas al jardí?
4. El gegant viu una experiència que el fa adonar-se del seu egoisme i penedir-se'n. Quina és?
5. Qui personifica el nen petit, que té ferides a les mans i als peus?
6. Quins elements simbòlics donen a entendre que amb el seu penediment el gegant ha estat perdonat?

2. «EL PRÍncep FELIÇ»

Argument:

Personatge/s principal/s:

Tema/es:

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

És aplicable a la societat actual? Per què?

Per aprofundir-hi més

1. Uniu les tres columnes, per relacionar els personatges, les situacions en les quals es troben i les pedres precioses que reben.

I) brodadora

a) passa gana i fred

1) segon safir

II) venedora de cerilles

b) té un fill malalt a qui només pot donar aigua de la font

2) primer safir

III) jove escriptor

c) si no duu diners a casa, el pare li pegarà

3) robí

2. A través dels ulls de l'oreneta, coneixem els contrastos que es produeixen a la ciutat. Escriviu cinc elements que evocin la misèria i cinc que exemplifiquin la riquesa.

Misèria	Riquesa
1. pobres als portals	1. estàtues d'àngels
2.	2.
3.	3.
4.	4.
5.	5.

3. «L'AMIC LLEIAL»

Argument:

Personatge/s principal/s:

Tema/es:

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

És aplicable a la societat actual? Per què?

Per aprofundir-hi més

- 1.** En una faula, els humans narren una història protagonitzada per animals. En aquest cas, qui narra la història i qui la protagonitza?
- 2.** El fill del moliner, un infant, fa un comentari al seu pare sobre en Hans, que és rebutjat i del qual el nen s'acaba avergonyint. Qui és?
- 3.** Quin fatal desenllaç comporta la generositat extrema d'en Hans?
- 4.** La història narrada estableix un paral·lelisme amb els animals que l'expliquen. Quina relació hi ha?

4. «EL COET FAMÓS»

Argument:

Personatge/s principal/s:

Tema/es:

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

És aplicable a la societat actual? Per què?

Per aprofundir-hi més

1. El príncep toca la flauta

☐ a) malament	☐ b) regular	☐ c) meravellosament

2. El coet que dona nom al títol és

☐ un tibat	☐ b) humil	☐ c) apàtic

3. Li aconsellen que es mantingui sec

☐ a) i ho fa	☐ b) però plora	☐ c) però es mulla amb la pluja

4. Per què no és disparat la nit del casament?

☐ a) El reserven	☐ b) Està moll	☐ c) S'ha perdut

5. Què fa la granota?

☐ a) Escolta el coet avorrida	☐ b) Parla d'ella mateixa	☐ c) Escolta el coet amb admiració

6. Com és la trobada del coet i l'ànec?

☐ a) S'ignoren	☐ b) Es barallen	☐ c) Parlen sobre la utilitat del que fan

7. El coet mor

☐ Espectacularment	☐ b) Deprimat	☐ c) Sense reconèixer la realitat

5. «EL ROSSINYOL I LA ROSA»

Argument:

Personatge/s principal/s:

Tema/es:

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

És aplicable a la societat actual? Per què?

Per aprofundir-hi més

- 1.** Per què l'estudiant necessita una rosa vermella?
- 2.** Quina opinió tenen la papallona, la sargantana i la margarida sobre el fet que l'estudiant plori perquè no troba una rosa vermella?
- 3.** En aquest conte, Wilde dóna una definició d'amor per boca del rossinyol. Quina és, resumidament? (La trobareu a la pàgina 110)
- 4.** En el conte, s'explica que l'amor i l'art no són compresos per la societat. Com sabem que l'estudiant, en el fons, tampoc no els sap valorar?
- 5.** Com reacciona la noia, quan l'estudiant li regala la rosa vermella, finalment?

6. «EL JOVE REI»

Argument:

Personatge/s principal/s:

Tema/es:

Quin creieu que és l'objectiu del conte?

És aplicable a la societat actual? Per què?

Per aprofundir-hi més

1. Com són els objectes que envolten el jove rei?
2. Quines situacions apareixen en els tres somnis sobre els objectes que utilitzarà el jove rei l'endemà?

Vestit	Ceptre	Corona

3. Què decideix el jove rei, quan es lleva?
Què fa servir com a vestit, ceptre i corona?
4. Quina reacció tenen el poble i els cortesans davant l'actitud del noi?

Bibliografia

Badia, Joan. «Propostes de treball», dins: Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994 (reimpresió de 2010). (Col·l. Aula Literària)

Usandizaga, Aránzazu. «Introducció i notes», dins: Oscar Wilde. *El fantasma de Canterville i altres contes*. Barcelona: Vicens Vives, 1994 (reimpresió de 2010). (Col·l. Aula Literària)

«Quadern documental. Wilde, el príncep salvatge», dins: Oscar Wilde. *El crim de Lord Arthur Savile i altres relats*. Bambú. Col·l. Lletres majúscules. Barcelona, 2009.

Webgrafia

Azalea's dress up dolls. The soulless Victorian dress-up dolls. http://www.azaleadolls.com/game_victorian.html [Consulta: agost de 2014]

BBC history. Tudors and Victorians: Dressing Up. http://www.bbc.co.uk/history/british/launch_gms_victorian_dress.shtml [Consulta: agost de 2014]

Biography.com. Oscar Wilde biography. <http://www.biography.com/people/oscar-wilde-9531078> [Consulta: juliol de 2014]

Edu 365. Personatges a la recerca de la identitat. <http://www.edu365.cat/eso/muds/catala/literatura/prosa/identitat/index.htm> [Consulta: agost de 2014]

Gallardo, Pere. El gust per la lectura. Conferències 2009-210: Novel·la de detectius, Pistes per descobrir l'èxit d'un gènere. http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/b71e5bbd-42a8-4155-81f4-a1b1e37ed5fc/conf_0910_detectius.pdf [Consulta: agost de 2014]

Oscar Wilde official web site <http://www.cmgww.comhistoric/wilde/> [Consulta: juliol de 2014]

Oscar Wilde online. *The Works and Life of Oscar Wilde.* <http://www.wilde-online.info/works.htm> [Consulta: juliol de 2014]

Sociedad Victoriana Augusta. Los bailes en el siglo XIX. <http://www.sociedadaugusta.com/AUGUSTA/viewtopic.php?f=10&t=1909> [Consulta: juliol de 2014]

The Oscar Wilde collection <http://www.oscarwildecollection.com/> [Consulta: juliol de 2014]

The Victorian web. *Oscar Wilde.* <http://www.victorianweb.org/authors/wilde/index.html> [Consulta: juliol de 2014]

Universitat Jaume I. El llenguatge periodístic. <http://www.uji.es/CA/serveis/slt/cal/fitxes/noticia.thtml> [Consulta: agost de 2014]

Viquipèdia. La novel·la detectivesca. http://ca.wikipedia.org/wiki/Novel%C2%B7la_detectivesca [Consulta: agost de 2014]

Viquipèdia. *Oscar Wilde.* http://ca.wikipedia.org/wiki/Oscar_Wilde [Consulta: juliol de 2014]

Viquiodities (Oscar Wilde): http://ca.wikiquote.org/wiki/Oscar_Wilde [Consulta: juliol de 2014]

Wilde on the web <http://www.oscarwilde.com/links.html> [Consulta: juliol de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Biblioteca de sons. <http://www.xtec.cat/web/recursos/media/radio/biblioteca> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. La quiromància. <http://www.xtec.cat/iesel-foix/barracons/n29/report.htm> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Pauta per escriure una notícia. <http://www.xtec.cat/~mjulia/centres/divers/pautanot.pdf> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. Figures retòriques. <http://www.xtec.cat/~jro-ca124/figures.htm> [Consulta: agost de 2014]

Xarxa telemàtica de Catalunya. El gust per la lectura 2010-2011. http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/7e76576c-4092-4959-a043-f28a3d70eddc/club_lectura.pdf [Consulta: agost de 2014]

Televisió de Catalunya. Que són els booktubers. <http://www.tv3.cat/videos/5036551/Que-son-els-booktubers> [Consulta: agost de 2014]